

Sporočilo za medije

18. junija 2019

Obrazložitev nagrade Gašperja Tiča za izvorni libreto

Žirija za podelitev **nagrade Gašperja Tiča za izvorni libreto** v sestavi **Iva Krajnc Bagola, Matej Bogataj, Davor Herceg, Jaka Ivanc** in **Ira Ratej** je v branje prejela **devet libretov**. Komisija je bila pozitivno presenečena nad odzivom na natečaj ter tudi nad dejstvom, da si je večina avtorjev prizadevala ustvariti celovečerno formo. Več kot tretjina libretov se je napajala pri preizkušanih in znanih motivih iz literature oziroma stripa, večina avtorjev pa je prispevala povsem samonikla in izvirna dela, in sicer tako glede na izbor tematike kot tudi glede na način pripovedovanja.

Med kakovostnejšimi deli moramo najprej omeniti libreto z naslovom *Sinjedlakec* avtorice Jane Kolarič, ki kot unikatni predstavnik znanstvenofantastičnega žanra od uprizoriteljev zahteva izjemno visoke standarde, torej finančno in tehnološko zahtevne produkcijske pogoje. Komisija je bila pozitivno presenečena tudi nad žanrsko raznovrstnostjo ocenjevanih besedil, ki se gne od črne komedije do zresnjene melodramske in dramske partiture. Posebna pohvala gre Mateju Mijatoviću (avtor libreta in soavtor glasbe) ter Andražu Kržiču (soavtor glasbe) za libreto *Vrtiljak*, ki sta kot edina avtorja libretu priložila tudi glasbo. Komisija je ob natančnejšem branju ocenjevanih del ugotovila, da literarna dimenzija prevladuje nad glasbeno. Dejstvo je namreč, da je mjuzikel gledališka forma, pri kateri zgodbo, odnose, zaplete in razplete žene glasba, večina ocenjevanih libretov pa glasbo načeloma razume kot ilustrativni dodatek ali lahkotno popestritev dramskega dogajanja. Vendar pa je glasba osnovni gradnik mjuzikla, njej se podreja tudi zgradba libreta. Skratka, libreto za mjuzikel je najprej treba misliti kot glasbeno kompozicijo, šele nato kot literarno oziroma dramsko strukturo. Žirija zato poziva vse literate, ki pišejo librete za mjuzikel, da se pri ustvarjanju povežejo s skladatelji oziroma glasbeniki. Mjuzikel (tako kot opera in njena lahkotnejša različica opereta) ponavadi nastaja v tesnem sodelovanju med skladateljem in pisateljem oziroma pesnikom.

Po temeljiti razpravi in poglobljenem tehtanju odlik vsakega izmed libretov so člani komisije nazadnje izbirali med dvema zelo raznolikima in kakovostnima libretoma. Kakor koli so obračali, se jim je zdelo, da bodo z izborom enega drugemu naredili veliko krivico. Zato so se soglasno odločili,

da prvo leto **nagrado Gašperja Tiča** podelijo **dvema avtoricama**, in sicer **Simoni Hamer** za libreto ***Cimra*** in **Jani Kolarič** za libreto ***Dogodki v kraju Gabela***.

Libreto *Cimra* Simone Hamer je portret sodobnega sveta mladih ljudi iz združene Evrope, ki jih program Erasmus začasno vsadi v tuje okolje, v katerem pa jim ob zagotovljenih študijskih pogojih in trka z drugimi kulturami subtilno prikaže tudi temni lesk negotove prihodnosti po končanem študiju. Ko se mlado dekle znajde na Dunaju, kjer se ob študijskih obveznostih udinja kot varuška pri avstrijski družini, se zaljubi v novega cimra, mladega glasbenika s Kube. Simona Hamer spretno izostri to ironično sliko mladih ljudi, ki so naklonjeni sobivanju z drugimi kulturami, medtem ko tradicionalno okolje države gostiteljice še vedno goji ozkosrčnost in vsesplošni prezir do vseh tujcev. Libreto je posut z drobnimi duhovitostmi na račun birokracije, zaplankanosti in samozaverovanosti posameznih družbenih slojev ter tudi referencami na znane mjuzikle. V glasbenem smislu ponuja široko žanrsko in tematsko obdelavo, in sicer od alpskih poskočnic do valčka, klasične in seveda kubanske glasbe. Libreto *Cimra*, katerega melodramatsko jedro je negotova usoda ljubezenskega razmerja dveh mladih, se ves čas spretno izogiba pastem konvencije. Na vsebinski ravni to počne s kritičnim poudarjanjem obstoječih družbenih razmerij, ki ostajajo nespremenjena kljub javno sprejetim »multi-kulti« vrednotam, na formalni ravni pa se ves čas izmika pričakovanim dramaturškim obratom. Ob tem nevsiljivo predstavi imanentne družbene neenakosti, zaton empatije in razpoke na površini polakirane evropske sedanjosti. Libreto Simone Hamer je scela sodobno delo, ki opisanega sveta ne olepšuje in bralcu ne nudi eskapističnega udobja oziroma zatekanja v frivolnost.

Libreto *Dogodki v kraju Gabela* Jane Kolarič, pisan v gibkih in živahno tekočih verzih, se ozira v osemdeseta leta prejšnjega stoletja, ko se je relativno obskurni zgodovinar iz Mehike zoperstavil splošno sprejeti teoriji, da je Troja stala nekje v Mali Aziji. V svojem temeljnem delu z naslovom *Homerjevo slepo občinstvo* je Trojo prestavil v mestece Gabela v Bosni in Hercegovini. Jana Kolarič nas postavi v epicenter prevrednotenja preteklosti, kjer se prebivalci Gabele zaženejo v turistično ekspanzijo, ki naj jo okrona gledališka uprizoritev *Iliade*. Vse to tudi v brk sosednjega kraja, ki nima tako veličastne zgodovinske preteklosti. Osebe mjuzikla, ki so poimenovane z imeni junakov iz Homerjeve *Iliade*, vodijo podobna ali celo enaka hotenja in strasti. Gledališka igra v igri se zaključuje z vsesplošno morijo, ki nas spomni na zadnjo, najbrž ne poslednjo krvoločno vojno v naši sosesčini. Avtorica virtuozno prepleta prazgodbo evropske civilizacije z zgodbo Gabele, kar sproži več asociacij na ne zgolj našo ne tako davno preteklost, pač pa tudi na našo sedanjost. Na misel nam

prihajajo na novo izumljene krajevne identitete, s katerimi se tudi v Sloveniji radi kitimo, zato da bi privabili neuke tujce z globokimi žepi. Libreto na glasbeni ravni ponuja možnost poigravanja različnih etničnih melosov s področja hribovitega Balkana. Libreto poleg žuborečih verzov odlikujejo trdna struktura, prepoznavna tipologija likov, domiselna preslikava zgodovinsko-epskih prvin v sodobne dramske položaje in hudomušen humor. Jana Kolarič v libretu *Dogodki v kraju Gabela* z veččo roko in zaokroženo izriše pomanjšano sliko današnjega sveta.

Blagajna je odprta vsak delavnik od 12. do 18. ure.

Tel.: 01 2510 852, e-naslov: blagajna@mgl.si

.....
Informacije: Simona Belle, vodja službe za odnose z javnostmi in trženje

Mestno gledališče ljubljansko, Čopova 14, 1000 Ljubljana

simona.belle@mgl.si, tel. 01 4255 000, www.mgl.si